

IMPLEMENTACE TISKOVÉHO ZÁKONA

Duben 2016

Tento report navazuje na **zprávu o implementaci tiskového zákona** ve věci vydávání tzv. radničních periodik z prosince 2015, která popsala pět výkladových úskalí při uplatňování práva zastupitelů na přiměřený prostor pro své názory publikované v periodických vydávaných územním samosprávným celkem.

Nyní přinášíme **praktické poznatky a zkušenosti se soudním vymáháním práva zastupitele na uveřejnění doplňující informace**. Tyto zkušenosti jsme získali v rámci poskytování právní podpory zastupitelům, kteří se po marné komunikaci s vydavatelem periodik, obrátili na soud.

Celkem bylo na vydavatele periodik územních samosprávných celků s právní podporou Oživení podáno dosud osm žalob, jimiž se zastupitelé domáhají uveřejnění doplňující informace.

Konkrétně se jedná o následující kauzy:

- » Město Krupka - žaloba č. 1
- » Město Krupka – žaloba č. 2
- » Město Litoměřice- žaloba č. 1
- » Město Litoměřice- žaloba č. 2
- » Městská část Praha 17 – žaloba č. 1
- » Městská část Praha 17 – žaloba č. 2
- » Město Štětí – žaloba
- » Městská část Brno Kohoutovice - žaloba

V pěti shora uvedených kauzách již byly vyneseny rozsudky, kterými soudy vyhověly žalobám zastupitelů, a kterými byla vydavatelům periodik uložena povinnost uveřejnit příspěvky zastupitelů. Nicméně je třeba dodat, že veškeré, shora uvedené, rozsudky jsou zatím nepravomocné a ve většině případů se čeká na rozhodnutí odvolacího soudu.

NEJČASTĚJŠÍ PROCESNÍ OBRANY VYDAVATELŮ:

1) Zastupitel není aktivně legitimován k podání žaloby, protože podal žádost o uveřejnění doplňující informace za svou politickou stranu

Tento argument vyplývá z úpravy tiskového zákona, kdy právo na uveřejnění doplňující informace má pouze zastupitel a nikoliv politická strana.

V této souvislosti lze proto doporučit podepisovat veškeré žádosti o uveřejnění dotčených příspěvků i příspěvky samotné jménem zastupitele s dovětkem zastupitel. Respektive se vyvarovat takovému vyznění, které by mohlo evokovat dojem, že žádost o uveřejnění příspěvku primárně podává politická strana prostřednictvím svého zastupitele.

2) Zastupiteli zaniklo právo domáhat se uveřejnění doplňující informace

Tuto námitku používají vydavatelé, pokud mají za to, že zastupitel podal žalobu opožděně. Dle zákona musí být totiž žaloba podána soudu do 15 dnů po uplynutí lhůty stanovené pro uveřejnění doplňující informace. Vydavatelé pak s odkazem na ustanovení § 13 odst. 2 tiskového zákona tvrdí, že lhůta 15 dnů na podání žaloby počala běžet již po uplynutí 8 dnů od doručení žádosti o uveřejnění doplňující informace.

S touto námitkou se však soudy vyrovnaly takovým způsobem, kdy uvádí, že prekluzivní doba počala běžet až dnem následujícím po vydání čísla periodika, které vyšlo po podání žádosti o uveřejnění doplňující informace. **Jinými slovy, lhůta 15 dnů na podání žaloby nezačíná běžet po uplynutí 8 dnů od doručení žádosti vydavateli, ale až po vydání následujícího čísla daného periodika.**

3) Doplňující informace se netýká daného územního samosprávného celku

Ustanovení § 4a tiskového zákona uvádí, že vydavatel je povinen poskytnout přiměřený prostor pro uveřejnění sdělení, které vyjadřuje názory členů zastupitelstva územního samosprávného celku, týkající se tohoto územního samosprávného celku. Pokud by se tedy předložený příspěvek netýkal daného územního samosprávného celku, neměl by vydavatel povinnost jej otisknout.

Lze vyslovit jednoduché doporučení, aby zastupitelé psali takové příspěvky, ze kterých jednoznačně plyne vztah k danému územnímu samosprávnému celku nebo dění v něm.

Zde však můžeme narazit na další námitku vydavatelů, kteří za nezpůsobitý k uveřejnění považují takový článek, který se týká činnosti politických stran v daném územním samosprávném celku – vydavatelé totiž často ve svých pravidlech pro vydávání radničního zpravodaje uvádějí, že nebudou informovat o činnosti politických stran. Zákon však zastupiteli shora uvedené nezakazuje. Nezbyde tedy nic jiného, než vyčkat, jak se s touto námitkou vypořádají soudy.

4) Doplňující informace je příliš dlouhá – zastupitel překračuje přiměřený prostor garantovaný mu tiskovým zákonem

Tato obrana vydavatele může směřovat i k proti tomu, že zastupitel sice píše příspěvky relativně krátké, ale píše jich hodně do každého vydání. Jak je již uvedeno výše, ustanovení § 4a tiskového zákona stanoví, že vydavatel je povinen poskytnout přiměřený prostor pro uveřejnění sdělení, které vyjadřuje názory členů zastupitelstva.

Této námitce lze předejít tím, že zastupitel bude psát doplňující informaci v takovém rozsahu, jaký mají jiné články, které již byly v dotčeném periodiku publikované. Nebo pokud je vydavatelem v rozumné míře nastaven maximální počet znaků, dodržovat tento vydavatelem nastavený maximální rozsah článku.

Obecně by však mělo platit, že pokud příspěvek zastupitele neomezuje práva jiných zastupitelů na uveřejnění jejich článků a neznemožňuje svým nadměrným rozsahem řádné fungování radničního zpravodaje, měl by vydavatel takový článek v dotčeném periodiku uveřejnit.

5) Uveřejnění doplňující informace by bylo v rozporu s dobrými mravy nebo by jejím uveřejněním došlo ke spáchání trestného činu či správního deliktu

Protože je vydavatel odpovědný za obsah periodického tisku, stanoví tiskový zákon v ustanovení § 15 výjimky z povinnosti uveřejnit doplňující informaci. Tyto výjimky jsou ve vztahu k doplňující informaci dvě:

- 1. v případě že by uveřejněním navrženého textu byl spáchán trestný čin nebo správní delikt,**
- 2. že by uveřejnění navrženého textu bylo v rozporu s dobrými mravy.**

Tyto námitky jsou vydavateli zpravidla vznášeny v případech, kdy text doplňující informace je kritický k osobám či poměrům v dotčeném územním samosprávném celku.

Soudy dovodily, že obsah doplňující informace je potřeba zkoumat i po materiální stránce a pokud nevybočí publikovaný názor z mezí demokratickou společností obecně uznávaných pravidel slušnosti, vztahuje se na něj ústavní ochrana.

V této souvislosti bylo v rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 6¹ konstatováno: „že i na lokální úrovni nemůže být omezována svobodná soutěž politických sil, nemohou být v těchto prostředcích prosazovány pouze názory rady obce resp. politických sil v ní zasedajících a tvrdě zamezující přístup jiných stanovisek než „vládnoucích zastupitelů“. Není možné, aby nepohodlné příspěvky zastupitelů a čtenářů redakcí těchto tiskovin byly odmítány, resp. nebyly vůbec publikovány. Vydavatel je povinen uveřejňovat alternativní názory, a to včetně kontroverzí a emočnosti, a že vydavatel nemá poskytovat pouze bezbarvý a opatrný obsah.“

Zároveň je třeba si uvědomit, že podle nálezu Ústavního soudu² jsou osoby veřejně známé a činné povinny snést větší rozsah kritiky než občané veřejně nevystupující. Nelze tedy akceptovat takovou situaci, pokud vydavatel bez dalšího odmítá uveřejňovat příspěvky zastupitele, které jsou kritické a které vyjadřují alternativní názory. Kromě uvedeného byla soudem dovozena i nepřipustnost takového jednání vydavatele, kdy sice příspěvek zastupitele uveřejní, avšak pozmění jej natolik, že již neobsahuje svou základní myšlenku.

¹ č. j. 28 C 102/2015-55

² sp. zn. I.ÚS 2246/12

Závěrem lze konstatovat, že soudní praxe při vymáhání zastupitelova práva na uveřejnění doplňující informace se ubírá správným směrem. Problematickou se však může jevit délka takového řízení, kdy, než nabyde rozsudek právní moci, nemusí být téma předloženého článku již zcela aktuální. Pro ilustraci shora uvedeného můžeme poukázat například na řízení před Obvodním soudem pro Prahu 6, kdy od podání žaloby do vyhlášení rozsudku uplynulo 8 měsíců. V dalších řízeních je situace obdobná, ne-li horší.

Vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o relativně novou právní úpravu a není známá judikatura vyšších soudů, lze vyslovit předpoklad, že se účastníci řízení nespokojí s rozsudky soudů prvního stupně, ale že se budou odvolávat ke krajským soudům a dokonce podávat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR. Teprve za situace, kdy se judikatura nadřízených soudů ustálí, bude se dle našeho názoru délka soudního řízení pravděpodobně zkracovat, protože procesní stany již nebudou cítit takovou potřebu využívat opravných prostředků.

Podpořeno grantem z Islandu, Lichtenštejnska a Norska v rámci EHP fondů.
www.fondnno.cz a www.eegrants.cz

fond
pro NNO

NROCS

nadace
partnerství

ISLAND
LICHTENSTEIN
NORWAY
eea
grants